

[Landbrugsministeren.]

jeg fik fra Hedeselskabet, for de nævnte ikke et Ord til mig om, at Betingelsen for at gaa ned med Minimumsfragten til 5 Kr. — en Betingelse, som de selv har gjort Indstilling om — var, at man holdt sig indenfor det bevilgede Beløb. Det er klart, at jeg ikke kunde tænke mig, at Hedeselskabet, der administrerer Beløbet, ikke gjorde opmærksom paa et saadant Forhold. Man kunde have sagt: Vi finder det urimeligt at gaa op til de 15 Kr., men den Vej gik man ikke, man fortav, at man havde faaet gennemført Nedsættelsen paa den Betingelse, jeg har nævnt. Selvfølgelig kan man sige: Du kan selv se Sagens Akter igennem, og det har jeg ogsaa efterhaanden maattet gøre, for jeg har ikke faaet den Vejledning, som jeg havde haabet at faa fra Hedeselskabet, og navnlig haabet efter de overordentlig velvillige Udtalelser, som det ærede Medlem, der nu talte, ogsaa tidligere har henvendt til mig. Jeg følte mig derfor noget forbavset over, at jeg ikke havde faaet det at vide.

Og for det tredje: da man fastholdt fra Mergelforeningens Side Ønsket om at faa et ekstra Tilskud paa 350 000 Kr., svarede jeg, at jeg fandt det vanskeligt at gaa højere op. Jeg skal tilføje, at det kun er ganske enkelte Landmænd, der faar et saadant Tilskud, skønt der findes i Tusindvis af Landmænd, som kunde være lige saa berettigede til at faa det. Derfor fandt jeg det meget betænkeligt at forhøje Beløbet; vi maa snarere se, hvorledes vi kan faa det ned. Jeg rettede da den Forespørgsel til Hedeselskabet, hvilken Virkning det vilde faa, hvis man forhøjede Minimumsfragterne for Mergel f. Eks. til 10 eller 15 Kr., som det tidligere har været, og for Kalk fra 20 til 30 Kr. Jeg fik saa den Oplysning fra Hedeselskabet, at for Kalkens Vedkommende vilde det betyde en Besparelse paa 17 000 Kr., og for Mergelen vilde det faa endnu ringere Betydning. Der staar i denne Skrivelse, at „for Mergelens Vedkommende vil Virkningen af en eventuel Forhøjelse af Minimumsfragten være endnu ringere“. Jeg blev noget forbavset herover, thi jeg har ogsaa selv lidt Kendskab til, at kunde Minimumsfragten hæves fra 5 til 10 Kr. og maaske endnu højere, maatte det dog faa nogen Virkning. Jeg spurgte da igen og fik den Besked, at en Forhøjelse fra 5 til 10 Kr. betød 45 000 Kr.s Besparelse. Det viste sig altsaa dog, at det ikke havde nogen ringe Betydning. Og hvad der maatte

forbavse yderligere i Henhold til den første Skrivelse, var, at hvis man gik til 15 Kr., betød det en yderligere Besparelse paa 125 000 Kr. Jeg maa sige, at efter de Oplysninger var jeg ved at tabe den Taalmodighed, som jeg ellers har været i Besiddelse af overfor Hedeselskabet, og jeg tror, enhver vil indrømme, at det ikke er helt uberettiget, naar jeg vil hævde, at den Vejledning og Bistand, som jeg skulde have af Hedeselskabet ved Fordelingen af saa store Beløb, der udredes af Skatteyderne, er ikke saa betydningsfuld, som jeg egentlig kunde have været berettiget til at vente. Jeg skal endvidere tilføje, at da jeg saa var ved at overveje, om man kunde komme ned med Beløbet ved at sætte et Maksimumsbeløb til den enkelte, fik jeg den Besked, at det vilde tage lang Tid at beregne det, og vi kunde lige saa godt selv lade det udregne efter de Tal, vi havde i Fjor. Det lægger jeg dog mindre Vægt paa. Det er de tre andre Punkter, som jeg finder giver mig i høj Grad Berettigelse til at sige, at den Vejledning og Bistand, Ministeriet faar fra Hedeselskabet, er, efter min Mening i alt Fald, for ringe.

Naar jeg har været inde paa Spørgsmaalet om Nedsættelse af Beløbet til den enkelte Landmand, hænger det sammen med, at jeg ved at undersøge Sagen er kommet til Klarhed over, at det Beløb, der her gives, gives paa en Maade, som jeg ikke alene som Skatteyder og Landbrugsminister, men ogsaa som Landmand er klar over er vanskelig at forsvare i Længden. Og det er en Fordeling, som Hedeselskabet udelukkende, kan jeg godt sige, har Ansvaret for, fordi det optræder paa Ministeriets Vegne med Hensyn til Godkendelsen. I Fjor er der givet et Beløb paa 750 000 Kr. som Tilskud til Udkørsel af Mergel og Kalk, men man maa ikke tro, at dette Tilskud er fordelt over hele Landet eller paa den Maade, at det er de kriseramte eller de fattigste, der har faaet det, eller dem, hvis Jord er mest mergeltrængende. Forholdet er nu i Modsetning til, hvad det vel nok kunde siges at være for en 30—40 Aar siden, da det udelukkende var de vestjydske Egne, den meget fattige Jord, der trængte til Mergling, det, at nu er det saa godt som hele den danske Jord, der trænger til Mergling, hvad enhver, der kender lidt til Landbrugsforhold, vil vide, og det uanset, om det er Sandjord, Lerjord, Muldjord, eller hvad det er. For Øjeblikket foregaar der Mergling overalt. Skal Staten give Tilskud